

AZ-110

May-2016

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(EA : Industrial Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. વિસ્તૃતીકરણ અને જોડાણોનો અર્થ સમજાવો. વિસ્તૃતીકરણ અને જોડાણની પ્રક્રિયાને કયા પરિબળો અસર કરે છે ? 14

અથવા

 ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રનો અર્થ, સીમા અને મહત્ત્વ સમજાવો.
2. વસ્તુની કિંમત નિર્ધારણની જુદી-જુદી રીતોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

 ચર્ચા કરો :
 (i) પ્રોજેક્ટનો Time Profile.
 (ii) પેઢીને મૂલવવાના જુદા-જુદા નાણાકીય ગુણોત્તર
3. પેઢીના જુદા-જુદા ઉદ્દેશોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

 ઔદ્યોગિક સ્થાનીયકરણનો પ્રો. વેબરના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.
4. ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાના જુદા-જુદા બાહ્ય સાધનોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

 સમજાવો :
 (i) ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાના જોખમો
 (ii) ઔદ્યોગિક નાણાં વ્યવસ્થાના જોખમો નિવારવાની રીતો
5. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો. 14
 નીચેના દરેક પ્રશ્ન માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી તમારી ઉત્તરવહીમાં સવાલ સામે માત્ર તેનો નંબર લખો. દા.ત. પ્ર. 1 = a, પ્ર. 2 = d.
 (1) ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રનો વર્ણનાત્મક ભાગ _____ની ચર્ચા કરે છે.
 (a) ઔદ્યોગિક અને વ્યાપાર સંસ્થાઓનો સર્વે
 (b) કુદરતી સંસાધનોને લગતી માહિતી પૂરી પાડે છે
 (c) હરીફો, કુદરતી સંસાધનો અને સરકારી નિયમો અંગે માહિતી પૂરી પાડે છે
 (d) ઉપરના બધા
 (2) ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્રનો વિશ્લેષણાત્મક ભાગ _____ની ચર્ચા કરે છે.
 (a) પેઢીનો મહત્તમ નફો
 (b) વેપાર અને વાણિજ્ય નીતિ
 (c) બિઝનેસની અને નિર્ણય કરવા અંગેની નીતિ
 (d) ઉપરનામાંથી કોઈ નહિ

- (3) ઔદ્યોગિક અર્થશાસ્ત્ર એ
- (a) એકમલક્ષી અર્થશાસ્ત્રથી થોડું અલગ
(b) સમગ્રલક્ષી અર્થશાસ્ત્રથી થોડું અલગ
(c) સંચાલકીય અર્થશાસ્ત્ર જેવું
(d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (4) વ્યક્તિગત માલિકીવાળી પેઢી યોગ્ય છે જ્યારે બજાર
- (a) અમર્યાદિત હોય (b) બજાર મર્યાદિત અને સ્થાનીય હોય
(c) અચોક્કસ હોય (d) જોખમવાળું હોય
- (5) ભાગીદારીવાળી પેઢીમાં ભાગીદારોની સંખ્યાની મહત્તમ મર્યાદા
- (a) 2 (b) 20
(c) 7 (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (6) નીચેનામાંથી કઈ જોઈન્ટ સ્ટોક કંપની ગણાય છે ?
- (a) હોલ્ડીંગ કંપની
(b) પ્રાઈવેટ લિમિટેડ કંપની
(c) પ્રાઈવેટ કંપની જે પબ્લિક જેવી ધારવામાં આવે
(d) ઉપરની બધી જ
- (7) કો-ઓપરેટિવ સોસાયટીના દરેક સભ્યને _____.
- (a) અસમાન મતનો અધિકાર (b) સમાન મતનો અધિકાર
(c) કોઈ મતનો અધિકાર નહિ (d) લાગુ પડતું નથી
- (8) 1956ના ઈન્ડિયન કંપની એક્ટ પ્રમાણે સરકારી કંપનીનો હિસ્સો _____
- (a) 51 ટકા કરતા ઓછો નહિ (b) 20 ટકા કરતાં ઓછો નહિ
(c) 60 ટકા કરતાં ઓછો નહિ (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહિ
- (9) સરકારનો ઈક્વિટીમાં 50 ટકા કરતાં વધારે હિસ્સો _____ માં ન હોઈ શકે.
- (a) કો-ઓપરેટિવ સોસાયટી (b) પબ્લિક કોર્પોરેશન
(c) સરકારી કંપની (d) જોઈન્ટ સેક્ટર
- (10) નીચેનામાંથી કયું ધિરાણ ટૂંકાગાળાનું બાહ્ય સાધન ગણાય ?
- (a) Retained નફો (b) બેંક કેડિટ
(c) Loan capital (d) કરવેરાનું પ્રોવીઝન
- (11) નીચેનામાંથી કયો Structural Ratio નથી ?
- (a) Gearing Ratio (b) Debt-equity Ratio
(c) Net-Worth Ratio (d) Quick-Asset Ratio
- (12) નીચેનામાંથી કયું વિધાન સાચું છે ?
- (a) ટાઈમ-પ્રોફાઈલ અને નફા/ખોટના સરવૈયામાં કોઈ ફેરફાર નથી.
(b) ટાઈમ-પ્રોફાઈલ પ્રોજેક્ટની આર્થિક સદ્ધરતા બતાવે છે.
(c) નફા-ખોટનું સરવૈયું ઘસારો અને વ્યાજની રકમ ગણતરીમાં લેતું નથી.
(d) લોન-મૂડી અને શેરમૂડી વચ્ચેનો કોઈ તફાવત નથી.
- (13) નીચેનામાંથી કયું વિધાન NPV માટે સાચું છે ?
- (a) નીચા વ્યાજના દરે ઉંચું NPV (b) ઉંચા વ્યાજના દરે ઉંચું NPV
(c) નીચા વ્યાજના દરે નીચું NPV (d) ઉંચા વ્યાજના દરે, નીચું NPV
- (14) ખર્ચ ઉપરનો Mark-up કઈ રીતે નક્કી થાય છે ?
- (a) Going-rate કિંમતે (b) Acceptance કિંમતે
(c) Target Rate of return (d) સિદ્ધાંતિક કિંમત નિર્ધારણની પદ્ધતિ

AZ-110

May-2016

M.A., Sem.-II

412 : Economics

(EA : Industrial Economics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain the meaning of diversification and integration. What are the factors affecting the process of diversification and integration ? **14**
OR
Explain the meaning, scope and importance of Industrial Economics.
2. Discuss the various product pricing procedures. **14**
OR
Discuss the followings :
(i) Time Profile of a project.
(ii) Various financial ratios for assess the firm.
3. State the various objectives of the firm. **14**
OR
Critically evaluate Prof. Weber's theory of Industrial Location.
4. State the various external sources of Industrial finance system. **14**
OR
Explain : (i) Risks of Industrial Finance system.
(ii) Measures to avert the risk of Industrial finance system.
5. MCQ : **14**
For the following each question, select the best answer and write only its number (a, b, c, or d) against the question number in your answer sheet. For example if the answer for Q. 1 is 'a' then write Q. 1 = a.
  - (1) Descriptive element of industrial economics talks about
(a) survey of industrial and commercial organization
(b) provide information regarding natural resources
(c) provide information about competitors, natural resources, government rules
(d) all of the above
  - (2) Analytical part of industrial economics talks about
(a) profit maximization of the firm
(b) trade and commercial policies
(c) business policy and decision making
(d) None of the above

- (3) Industrial economics is
- differentiated microeconomics
  - differentiated macroeconomics
  - differentiated managerial economics
  - None of the above
- (4) Sole proprietorship is suitable when market is
- unlimited
  - limited and local
  - uncertain
  - risky
- (5) Upper limit of the number of partners in partnership firm is
- 2
  - 20
  - 7
  - None of the above
- (6) Which one is a type of Joint Stock Company ?
- Holding Company
  - Private Limited Company
  - Private Company deemed to be public
  - All of the above
- (7) In Cooperative Society each member is having
- unequal voting right
  - equal voting right
  - no voting right
  - not applicable
- (8) According to Indian Companies Act 1956, Government Companies share is
- not less than 51%
  - not less than 20%
  - not less than 60%
  - None of the above
- (9) Government cannot hold more than 50% of equity in
- Cooperative Society
  - Public Corporations
  - Government Companies
  - Joint Sector
- (10) Which is a source of short term external finance ?
- Retained earning
  - Bank credit
  - Loan capital
  - Taxation provision
- (11) Which one is not a structural ratio ?
- Gearing ratio
  - Debt-equity ratio
  - Net worth ratio
  - Quick-asset ratio
- (12) Which statement is true ?
- There is no difference between time profile and profit and loss account.
  - Time-profile shows economic viability of a project.
  - Profit-loss account does not take into account depreciation and interest charges.
  - There is no difference between loan capital and share capital.
- (13) Which is true for NPV ?
- Lower the rate of interest, higher will be NPV
  - Higher the rate of interest, higher will be NPV
  - Lower the rate of interest, lower will be NPV
  - Higher the rate of interest, lower will be NPV
- (14) Mark-up on cost is determined by
- Going rate pricing
  - Acceptance pricing
  - Target rate of return
  - Theoretical pricing method

AZ-110

May-2016

M.A., Sem.-II**412 : Economics****(EB : Econometrics – I)****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. શ્રેણિક અભિગમથી સુરેખ નિયતસંબંધ મોડેલના આગણકો મેળવો. 14
અથવા
 નોંધ લખો :
 (અ) અર્થમિતિશાસ્ત્રનું સ્વરૂપ અને કાર્યક્ષેત્ર.
 (બ) અસુરેખ સમીકરણનું આગણન.
2. શ્રેણિક અભિગમ દ્વારા નીચેનામાંથી ગમે તે બેની સમજૂતી આપો : 14
 (અ) વિષમ-વિચલનતા
 (બ) બહુવિધસમરેખતા
 (ક) સ્વ: સહસંબંધ
 (ડ) સ્પષ્ટિકરણક્ષતિની સમસ્યાઓ
3. ગમે તે બે પર નોંધ લખો : 14
 (અ) ડમી ચલ રાશી
 (બ) નિયતસંબંધ મોડેલની માળખાકીય સ્થિરતાનું પરીક્ષણ
 (ક) પારસ્પરિક અસરો
 (ડ) મોસમી વિશ્લેષણ
4. નીચેના મોડેલમાંથી ગમે તે બે સમજાવો : 14
 (અ) કોયક મોડેલ
 (બ) આંશિક સમાયોજન મોડેલ
 (ક) અનુકૂલિત અપેક્ષાઓ
 (ડ) ડિસ્ટ્રીબ્યુટીવ લેગ મોડેલનો આલ્મનનો અભિગમ
5. સાચા જવાબો પસંદ કરો : 14
 (i) 'BLUE' માં E _____ સૂચવે છે.
 (a) Error (b) Estimates
 (c) Estimators (d) એકેય નહીં
- (ii) $Y_t = b_0 + \text{_____} x_t$.
 (a) a_0 (b) b_1
 (c) a_1 (d) એકેય નહીં
- (iii) સુરેખ નિયતસંબંધ મોડેલમાં 'U' _____ ચલ સૂચવે છે.
 (a) યદચ્છ (b) અનભિગ્નત
 (c) અચળ (d) એકેય નહીં

- (iv) $\text{Cov}(X_u) = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) 0 (b) 1
(c) $\bar{X}$ (d) σ
- (v) જો $E(u_i u_j) \neq 0$ હોય તો _____ સમસ્યા સર્જાય છે.
- (a) સમવિચલનતા (b) વિષમ-વિચલનતા
(c) કમિક સહસંબંધ (d) એકેય નહીં
- (vi) $\hat{b}_1 = \frac{?}{\sum x_i^2}$
- (a) $\sum(x - x_i)^2$ (b) $\sum x_i y_i$
(c) $\sum y_i^2$ (d) એકેય નહીં
- (vii) $r^2 = 1 - \frac{?}{\sum y^2}$
- (a) $\sum e^2$ (b) $\sum xy$
(c) $\sum x^2$ (d) એકેય નહીં
- (viii) $\frac{x_i - \mu}{S_x} = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) χ^2 (b) F (c) t (d) એકેય નહીં
- (ix) આગણકની ભિન્નતા _____ દ્વારા વ્યાખ્યાયિત કરે છે.
- (a) $E(\hat{b}) - b$ (b) $\frac{\sum xy}{\sum x^2}$
(c) $E(x - \bar{x})^2$ (d) $E(y - \bar{y})^2$
- (x) ડરબીન-વોટસન પરીક્ષણ _____ માટેનું પરીક્ષણ છે.
- (a) સ્વ: સહસંબંધ (b) પૃષ્ઠિત-ચલ-રાશિ
(c) ભિન્નતા (d) એકેય નહીં
- (xi) જો $E(u_i u_j) \neq \sigma^2$ _____ સમસ્યા સર્જાય છે.
- (a) સ્વ: સહસંબંધ (b) બહુવિધસમરેખતા
(c) વિષમ-વિચલનતા (d) એકેય નહીં
- (xii) $\text{RSS} = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) Residual Sum of Square (b) Rastriya Swayam Sevak
(c) Remedial Square System (d) એકેય નહીં
- (xiii) દ્વિચલ રાશિ નિયતસંબંધ મોડેલમાં _____ સ્વતંત્ર ચલરાશિઓ હોય છે.
- (a) એક (b) બે (c) ત્રણ (d) એકેય નહીં
- (xiv) અર્થમિતિશાસ્ત્ર = અર્થશાસ્ત્ર + _____ + _____.
- (a) ભૂમિતિ, પ્રાથમિકતા (b) સંખ્યાશાસ્ત્ર, ગણિતશાસ્ત્ર
(c) આંકડાશાસ્ત્ર, ગણિતશાસ્ત્ર (d) એકેય નહીં

AZ-110
May-2016
M.A., Sem.-II
412 : Economics
(EB : Econometrics – I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Derive the estimators of Linear Regression Model with help of Matrix approach. **14**

OR

Write notes on :

- (a) Nature and scope of econometrics.
 (b) Estimation of non-linear equation.
2. Explain any **two** of the following with matrix approach : **14**
 (a) Heteroscedasticity
 (b) Multicollinearity
 (c) Auto-correlations
 (d) Problems of specification error
3. Write notes on any **two** : **14**
 (a) Dummy Variable.
 (b) Test of structural stability of regression models.
 (c) Interaction effects.
 (d) Seasonal analysis.
4. Explain any **two** of the following : **14**
 (a) Koyek model
 (b) Partial adjustment model
 (c) Adaptive expectations
 (d) Almon approach to distributive-lag models.
5. Select correct answers : **14**
- (i) In 'BLUE', E-stands for _____.
 (a) Error (b) Estimates
 (c) Estimators (d) None
- (ii) $Y_t = b_0 + \text{_____} x_1$.
 (a) a_0 (b) b_1
 (c) a_1 (d) None
- (iii) In linear Regression Model 'U' stands for _____ variable.
 (a) Random (b) Unbiased
 (c) Constant (d) None

- (iv) $\text{Cov}(X_u) = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) 0 (b) 1
(c) $\bar{X}$ (d) σ
- (v) If $E(u_i u_j) \neq 0$ _____ problem arises.
- (a) Homoscedasticity (b) Heteroscedasticity
(c) Serial correlation (d) None
- (vi) $\hat{b}_1 = \frac{?}{\sum x_i^2}$
- (a) $\sum (x - x_i)^2$ (b) $\sum x_i y_i$
(c) $\sum y_i^2$ (d) None
- (vii) $r^2 = 1 - \frac{?}{\sum y^2}$
- (a) $\sum e^2$ (b) $\sum xy$
(c) $\sum x^2$ (d) None
- (viii) $\frac{x_i - \mu}{S_x} = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) χ^2 (b) F
(c) t (d) None
- (ix) Bias of an estimator is defined as _____.
- (a) $E(\hat{b}) - b$ (b) $\frac{\sum xy}{\sum x^2}$
(c) $E(x - \bar{x})^2$ (d) $E(y - \bar{y})^2$
- (x) Durbin-Watson test is a test for _____.
- (a) Autocorrelation (b) Lag-variable
(c) Biasness (d) None
- (xi) If $E(u_i u_j) \neq \sigma^2$, _____ problem arises.
- (a) Autocorrelation (b) Multicollinearity
(c) Heteroscedasticity (d) None
- (xii) $\text{RSS} = \underline{\hspace{2cm}}$.
- (a) Residual sum of square (b) Rashtriya Swyam Sevak
(c) Remedial square system (d) None
- (xiii) In two variable regression model _____ independent variables are there.
- (a) one (b) two
(c) three (d) none
- (xiv) Econometrics = Economics + _____ + _____.
- (a) Geometry, Elementary (b) Arithmetic Mathematics
(c) Statistics, Mathematics (d) None